

Mededelingen inzake het Boswezen, de Houtvoorziening en de Jacht

PRIJSOPGAVE GRONDONDERZOEK VOOR DE BOSBOUWPRACTIJK

Met ingang van 1 Augustus 1953 zijn voor het onderzoek van bosgrondmonsters door het Bedrijfslaboratorium voor Grond- en Gewasonderzoek nieuwe prijzen als volgt vastgesteld :

eenvoudig onderzoek . f 9,05
uitgebreid onderzoek . f 11,55.

Deze verhoging van resp. f 1,50 en f 2,— is op grond van kostprijsberekeningen noodzakelijk gebleken. In de prijs zijn alle onkosten van verpakking, verzending en monsternamen inbegrepen.

In verband met de administratieve uniformiteit is het niet mogelijk de prijzen zonder onkosten van monsternamen — deze wordt door de inzender van bosgrondmonsters steeds zelf verricht — in rekening te brengen.

De kosten van monsternamen, t.w. f 1,50 per monster, zullen daarom indirect worden teruggestort door de interpretatiekosten, (d.w.z. het advies door het Bosbouwproefstation) f 1,50 lager te stellen.

De totale kosten van het grondonderzoek bedragen derhalve sedert 1 Augustus 1953 voor een

eenvoudig onderzoek f 9,05 + f 1,00 = f 10,05
uitgebreid onderzoek f 11,55 + f 1,50 = f 13,05.

Het Bedrijfslaboratorium voor Grond- en Gewassenonderzoek
Het Bosbouwproefstation T.N.O.

CURSUS OVER „PHOTOSYNTHESE”

Het Ned. Genootschap voor Landbouwwetenschap, het Ned. Instituut van Landbouwkundig Ingenieurs, het Ministerie van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening en de Landbouwhogeschool organiseren een landbouwwetenschappelijke cursus over fotosynthese, die op 23, 24 en 25 September 1953 zal worden gehouden in het Laboratorium voor Plantenphysiologisch Onderzoek te Wageningen. Aan deze cursus zijn geen inschrijfgelden verbonden. Belangstellenden kunnen zich aanmelden bij de secretaris van de regelingscommissie, Dr W. B. Deijs, Pootakkerweg 20, Wageningen.

Programma

Woensdag 23 September.

- 10.15 Opening door Prof. Dr A. C. Schuffelen, voorzitter van het Ned. Gen. v. Landbouwwetenschap.
- 10.20—10.50 Prof. Dr E. C. Wassink (Laboratorium voor Plantenphysiologisch Onderzoek der L.H. te Wageningen): Algemene inleiding; kinese van het fotosyntheseprocess.

- 11.15—12.15 Dr J. B. Thomas (Biophysische werkgroep Utrecht—Delft, Fysisch laboratorium der R.U. te Utrecht): Bouw van het fotosynthese-apparaat in verband met de functie der pigmenten.
- 14.00—15.00 Prof. Dr E. C. Wassink: Verschijnselen verband houdende met het oxidoreductiekarakter van het fotosynthese-proces.
- 15.30—16.15 Ir P. Gaastra (Landbouworganisatie T.N.O., Laboratorium voor Plantenphysiologisch Onderzoek der L.H. te Wageningen): Een en ander over de methodiek van het fotosynthese-onderzoek.

Donderdag 24 September.

- 9.00—9.45 Dr J. S. C. Wessels (Research Laboratorium der N.V. Philips, Eindhoven): Het mechanisme van de zuurstofontwikkeling, in het bijzonder op grond van de bestudering van geïsoleerde chloroplasten bij aanwezigheid van andere waterstofacceptoren dan koolzuur (Hill reactie).
- 10.15—11.00 Dr C. J. P. Spruit (Laboratorium voor Plantenphysiologisch Onderzoek der L.H. te Wageningen): De biochemie van de koolzuurreductie in de fotosynthese.
- 11.15—12.00 Dr F. van der Paauw (Landbouwproefstation en Bodemkundig Instituut T.N.O. te Groningen): De plaats van de fotosynthese in het productie-proces.
- 14.00—15.00 Dr B. Kok (Werkgroep „Zonne-energie” A.T.A.—T.N.O., Laboratorium voor Plantenphysiologisch Onderzoek der L.H. te Wageningen): Over het rendement der licht-energie bij de groei van autotrophe micro-organismen en hogere planten.
- 15.30—16.30 Dr D. J. Watson (Department of Botany, Rothamsted Experimental Station, England): Measurement of photosynthesis in field conditions; the concept of net assimilation rate.

Vrijdag 25 September.

- 9.00—9.30 Dr R. van der Veen (Research Laboratorium der N.V. Philips, Eindhoven): De lichtfactor bij de fotosynthese van kasplanten.
- 9.30—10.00 Ir K. Verkerk (Laboratorium voor Tuinbouwplantenteelt der L.H. te Wageningen): Fotosynthese en de stofproductie van de tomatenplant.
- 10.30—11.15 Dr D. J. Watson: Analysis of crop yield; the possibilities of increasing total assimilation.
- 11.30—12.15 Dr Ir F. C. Gerretsen (Landbouwproefstation en Bodemkundig Instituut T.N.O., Groningen): De rol van mangaan en ijzer bij de fotosynthese, mede in verband met de verschijnselen van de Veenkoloniale haverziekte.
- 14.00—14.30 Prof. Dr G. Houtzagers (Instituut voor Bosbouwkundig Onderzoek der L.H. te Wageningen): Fotosynthese problemen in de bosbouw.
- 14.30—15.00 S. D. Richardson m.a.; B. Sc. (Laboratorium voor Plantenphysiologisch Onderzoek der L.H. te Wageningen): Photosynthesis and root growth in tree seedlings.
- 15.30—16.00 Dr W. B. Deijns (Centraal Instituut voor Landbouwkundig Onderzoek te Wageningen): Algemene samenvatting.

Na elke voordracht is er gelegenheid voor discussie. In de zaal is 's ochtends koffie en 's middags thee verkrijgbaar.

Boekbesprekingen

[22]

E. Wohlfarth. Waldkunde. I. Teil. Von dem Wesen und der Soziologie des Waldes. 130 blz., 29 afb., Ingen. Prijs DM 11,40. Uitg. J. D. Sauerländer, Frankfurt a. M.

De schrijver van dit boek is houtvester in Zuid-Duitsland en een overtuigd voorstander van „Naturgemässe Waldwirtschaft“. Deze beide factoren zijn bepalend voor het karakter van dit werk, waarmee Wohlfarth de nieuwe bosbouwwetenschap „Waldkunde“ wil introduceren. Deze wetenschap houdt zich bezig met de leer van het natuurwetenschappelijke karakter van het bos.

In het begin van het boek wordt het wezen van het bos besproken. Hierbij is het bos niet alleen op te vatten als een levensgemeenschap, maar, moeten ook het bosklimaat en de bodem deel uit maken van de totaliteit van het bos; „Gesamtheit Wald“.

Het tweede gedeelte heeft betrekking op de sociologie van het bos, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen de typologische en de kinetische sociologie. Statisch gezien moeten de verschillende vormen van het bos naar hun typen: opstand, flora, fauna, klimaat en bodem, ingedeeld worden. Deze statische sociologie is de typologische sociologie. De ruimtelijke ontwikkeling en de ontwikkeling naar tijd van deze typen is het onderwerp van de kinetische sociologie.

Het beoordelen van dit boek, dat het resultaat is van uiterst exact waarnemen en intensief denken, is buitengewoon moeilijk. Enerzijds wordt men geboeid door de wijze waarop het natuurlijke karakter van het bos als geheel wordt benaderd, terwijl men anderzijds zich niet aan de indruk kan onttrekken, dat soms gedachten verloren gaan in vergezochte bespiegelingen, die meer filosofisch dan exact-natuurwetenschappelijk zijn. Dit geldt wel zeer in het bijzonder voor het begin van het boek, waar daardoor de stof voor de nuchter denkende en critische Nederlandse bosbouwer vaak moeilijk leesbaar wordt.

De uitgave is degelijk verzorgd, het papier is van goede kwaliteit en de prijs is redelijk.

C. P. van Goor.

Planning and control in the managed forest. H. Knuchel, vertaald door M. L. Anderson. Oliver en Boyd, Edinburgh en Londen, 1953 360 blz. 35/—.

Het betreft hier een vertaling in het Engels van Knuchel's Planung und Kontrolle im Forstbetrieb, waarover Van Laar eerder reeds een uitvoerig referaat heeft gegeven: N.B.T. 24 (7/8, 1952 (215—216)). Thans is het dus slechts belangwekkend, beide uitgaven met elkaar te vergelijken. Het valt op, dat Anderson de oorspronkelijke tekst op de voet heeft gevolgd. Indien het boek elders zou zijn gedrukt, met een andere en naar mijn smaak nog prettiger leesbare letter, zou waarschijnlijk de nummering van de bladzijden ook nog volledig hebben overeengestemd.

Intussen is de vertaling — psychologisch zeer juist gezien — verrijkt met enkele bosfoto's, die van een zo voortreffelijke kwaliteit zijn als men ze zelden ontmoet. Ze zijn kennelijk gemaakt door een fotograaf die niet alleen de techniek volkomen beheerst, maar wie het bovendien aan kunstzin niet ontbreekt. Al zal men moeten toegeven dat uitkapbossen dankbaarder onderwerpen zijn voor de fotograaf — en niet alleen voor hem! — dan dennenakkers.

Aangezien de in dit boek behandelde stof ook zeker een deel van de Nederlandse en andere, zoals Skandinavische en Franse bosbouwers, belang inboezemt, moet het als een voordeel worden beschouwd, dat men thans de keus heeft uit twee versies. Wie daarbij naar de Engelse overhelt, dient echter wel te beseffen, dat de tabellen eveneens een „vertaling“ hebben ondergaan en hierin zijn uitgedrukt in Hoppus feet, quarter girth en wat dies meer zij.

Van Soest.

Referaten

1. Factoren van de omgeving; biologie.

181.8: 176.322 Fagus (494)

Zur Phänologie der Laubbäume, insbesondere der Buche. Hans Leibundgut und Robert Kunz. Schweiz. Z.f.F. (J. f. suisse). 103 (1/2, 1952 (29—46).

Het is een bekend verschijnsel, dat binnen een bepaalde opstand de ene boom vroeger uitloopt dan de andere. In het bijzonder met betrekking tot de beuk werd nagegaan, of het verschijnsel erfelijk is en of er samenhang bestaat tussen de tijd van het uitlopen en de stamvorm van de boom. Bij dit onderzoek dient men de afwijkingen van de „normale” tijd van uitlopen niet te verwarren met de ongelijke phaenologie van bomen van verschillende herkomst.

Blijkens de literatuur is men het er over eens, dat het steeds dezelfde bomen zijn, die óf vroeg óf laat uitlopen; vooral de zeer laat uitlopende exemplaren waren in dit opzicht buitengewoon standvastig. Dit verschijnsel bleek in zekere mate erfelijk te zijn. Uit de waarneming, dat onderstandige beuken eerder uitlopen dan de heersende, maakte Rodenwaldt de gevolgtrekking, dat deze beuken door het vroege uitlopen steeds in de jeugd door vorst werden beschadigd, waardoor ze in de groei achterbleven en onderstandig werden. Engler constateerde, dat loofbomen in het algemeen van beneden naar boven groen worden; volgens hem hangt dit samen met de lighthoeveelheid en de temperatuur.

Het eigen onderzoek van de schrijvers vond plaats aan drie beukenopstanden, die in leeftijd variëerden van 50—120 jaar. Daaruit bleek, dat het vroeg of laat uitlopen inderdaad een individuele en erfelijke eigenschap der beuken is. Voor de winning van laat uitlopende planten dient men dus laat uitlopende zaadbomen uit te zoeken. Ook bleken inderdaad de onderstandige beuken vroeger uit te lopen dan de heersende. Daarentegen was er in de onderzochte, steeds goed gedunde opstanden geen invloed te bespeuren van de tijd van uitlopen op de stamvorm. Mocht er bij de jonge beuken een kwaliteitsverschil hebben bestaan, dan was dit door de goede dunningen reeds op middelbare leeftijd van de opstand verdwenen.

M. S.

2. Houtteelt (Bosbouw).

232.43: 851: 174.75 Picea (481)

Planteavstandens virkning på granvirkets kvalitet. G. G. Klem, Medd. f. d. norske Skogforsøksv. 40 (= XI, 3) 1952 (473—506).

In dit artikel wordt de invloed van de plantafstand op de houtkwaliteit bij fijnspar behandeld. Het betreft hier dezelfde proefreeks, waarvan Braathe in de 39e Mededeling van het Noorse bosbouwproefstation de houtteeltkundige zijde heeft belicht.

Boorspanen op borsthoogte tonen aan, dat alle bomen een kern van wijde jaarringen bezitten. Hoe dichter het plantverband, hoe eerder deze snelle groei in een met normale jaarringen overgaat. Het gevolg hiervan is, dat het soortelijk gewicht van het hout met toenemend plantverband afneemt, doch deze verschillen zijn in de jeugd begrijpelijkerwijs groter dan op latere leeftijd. Hetzelfde geldt voor de noestigheid en de toeloop. Terwijl op ruim 30-jarige leeftijd de noesten voor de plantafstand 1,3 m van de gehele houtmassa 0,2% beslaan, bezitten de bomen, welke op 3,5 m geplant zijn, bijna 1% noesten. Tien jaar later is deze verhouding 0,2 tot ruim 0,3 geworden.

In vergelijking met een beplanting op 1,5 m bracht die op 1,3 m in de afgelopen 44 jaar in totaal ongeveer 10% meer, die op 2 m 10% minder en die op 3,5 m 30% minder op aan droge stof. Nadat volle sluiting is ingetreden, komt de lopende productie op eenzelfde peil.

Het verschil in houtkwaliteit volgens de in Noorwegen gebruikelijke indeling is opmerkelijk, doch komt alleen voor rekening van de noestigheid, zodat dit op de duur minder wordt. Tegenover de grotere hoeveelheid noesten in wijd geplante stammen vormen de zwaardere afmetingen tot op zekere hoogte een tegenwicht.

v. S.

245.12: 561.2 (489)

To kroner for een? J. Nimb Lassen. Dansk Skovf. T. 37 (11), 1952 (519—528).

Wanneer een boom na verlies van zijn top een dubbele kroon heeft gevormd, blijkt dit tot een aanzienlijke toename van de diktegroei te leiden. De tijd, nodig voor het verkrijgen van waardevol fineerhout, zou men door opzettelijk koppen van de bomen wellicht met ongeveer $\frac{1}{3}$ kunnen bekorten. Het verdient aanbeveling, dit vraagstuk aan een breed opgezet onderzoek te onderwerpen.

v. S.

7. Afzet van bosproducten; economie van transport en houtindustriën.

722.1. 73 (492)

Statistiek van de Nederlandse houtinvoer in 1951. Dr A. A. C. Sprangers. De Hout-handel, 5 (13), 1952 (122); 5 (14), 1952 (129—130); 5 (17), 1952 (165).

Het verloop van de invoer van hout in Nederland kan het meest overzichtelijk in onderstaand staatje worden samengevat.

Jaar	Hoeveelheid in miljoen m ³ , om- gerekend in rondhout	Invoerwaarde per m ³ , omgere- kend in rondhout	Indexcijfer van deze waarde
1937	5,8	f 17,02	100
1939	5,1	" 18,20	106
1947	4,1	" 79,20	460
1949	4,4	" 79,—	458
1951	5,4	" 115,—	669

Door de hausse in 1951 is de prijs van het ingevoerde hout bijna het 7-voudige van de vooroorlogse. Inmiddels is er weer een kentering ingetreden.

In de aanvoer van de verschillende sorteringen en houtsoorten hebben zich veranderingen voltrokken. De import van Europees gezaagd naaldhout (bouwhout) daalde van 2 miljoen m³ in 1950 tot 1,75 miljoen m³ in 1951. Vooral de import uit Zweden en Finland nam af, die uit Oostenrijk nam toe. De prijs per m³ liep van f 113 in 1950 op tot f 160 in 1951.

De ingevoerde hoeveelheid naaldhout-rondhout bleef gelijk aan die van het vorige jaar, 164.000 m³. Bedroeg de import uit België in 1950 nog slechts 26.000 m³ (in 1949 nihil), in 1951 was België met 88.000 m³ het voornaamste land van herkomst, gevolgd door Finland met 44.000 m³. De gemiddelde invoerwaarde nam toe van f 64 tot f 81 per m³.

De invoer van verschillende loofhoutsoorten en dwarsliggers in de jaren 1950 en 1951 volgt uit onderstaand staatje:

Soort	Ingevoerde hoeveelheid		Waarde per m ³	
	1951	1950	1951	1950
eikenhout	42.600 m ³	30.900 m ³	f 150	f 124
gezaagd eiken	44.000 "	52.000 "	" 320	" 280
beukenrondhout	31.000 "	28.000 "	" 92	" 83
gezaagd beuken	38.700 "	52.300 "	" 230	" 170
Okoumé	34.500 "	29.800 "	" 180	" 150
mahonie	13.300 "	7.200 "	" 217	" 154
dwarsliggers	376.000 stuks	145.000 stuks	" 18	" 12
			per stuk	per stuk

In 1951 werd 105.000 m³ mijnhout ingevoerd, tegen gemiddeld f 70 per m³. De prijzen liepen naar gelang het land van herkomst sterk uiteen: België f 52, West-Duitsland f 40, Zweden f 81 en Rusland f 104. Het doet vreemd aan, dat de mijnen voor Russisch mijnhout zo'n hoge prijs betalen, terwijl voor het inlands mijnhout gemiddeld f 56,15 per m³ wordt gegeven.

A. G.